

ELFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A játék vége.

Zombor, 1897. július 22.

Ugy kell lennie a hogy van s a játék jól fog végződni! A kik ok nélkül megteremtették a mai bonyolult viszonyokat, azok elvesztik a játszmát s a higgadt többség diadala előtt kénytelenek lesznek meghajolni.

A kocka el van vetve; a miniszterelnök megtette az ülések idejének meghosszabbítására vonatkozó indítványát, miután azt a szabadelpvűpárt már előleg egyhangulag elfogadta.

Az ellenzék természetesen felfortyant és tüzet kiabált mindjárt tegnap, a mikor a miniszterelnök indítványát tárgyalni kezdték. Hát a sajtó, az ellenzéki sajtó? Prűszköl, dühöng s a legképtelenebb vádakkal áll elő.

A kormány és a hatalmas, tömör szabadelpvűpárt az ellenzék még nagyobb dühére, higgadt, komoly és nyugodt.

De ezt a magatartást nem szabad félre-magyarázni!

Nagy és gyors kiábrándulást termő tévedés azt hissi s a gyöngébekekkel elhitetni, hogy ez a konciliáns, mérsékelt magatartás azt jelentené, hogy a kormány és a szabadelpvűpárt kész, vagy csak hajlandó is bármilyen engedmény árán állítani helyre a palamenti tanácskozásnak az ellenzék által immár hét hete megzavart, normális életrendjét.

Engedményről, akár a lényegét, akár a formát illetően a kormány és pártja részéről szó sincs, nem is volt, nem is lehet.

Az ellenzék könnyelműen, lelkiismeretlenül, minden igaz ok és megfontolás nélkül élére állította a hatalmi kérdést: ennek az egyszersmindkorra való eldöntése elől nem akar és nem fog kitérni a kormány s az őt ezen ügyben föltétlenül támogató szabadelpvűpárt.

Ellihiisszük és belátjuk, hogy az ellenzékre, főként annak komolyabb, higgadtabb, most mesterségesen háttérbe szorított, igazán politikusi elemekre nézve módfelett terhes és kellemetlen az a zsák-utca, melybe a turbulens fedegyerekek fölösleges, okatlan vérmessége sodorta s hogy ebből a nagy és súlyos felelősséggel járó hamis helyzetből szeretnének valamiképp tisztességgel kiszabadulni.

Csak hogy sajnos tévedés azt várni, remélni, esetleg követelni, hogy erre a kibontakozásra a

kormány s a többség szolgáltasson utat, módot, természetesen a saját politikai integritásának, parlamenti presztízisének kisebb, nagyobb csorbájával, részleges vagy teljes föláldozásával.

Nem érhet bennünket szemrehányás, kellő időben elhangzott erről a részről a komoly, intő szózat, sokszor hiába hivatkoztunk a szeszélye által elkapott, pillanatnyi sikereitől megmámorosult ellenzék józan belátására, hazafias érzületére.

Most, mikor az erőszakosan teremtett, tartatlan helyzet lesújtó konzekvenciái jelentkezni kezdenek, mikor kiviláglott, hogy ezt a gyermekesen gonosz ellenzéki akciót nemcsak nem pártolja, hanem egyenesen elítéli, hazafiatlannak bélyegzi a nemzet osztatlan közvéleménye: most jönnek ezek a büszke rendületlenek s mernek tőlünk követelni megalázkodást, engedményeket.

Nem, jó urak, nem csinálunk kompromisszumot, mert nincs okunk és kedvünk első sorban önmagunkat kompromittálni.

A kormányelnök javaslata az üléseknek egy órával leendő meghosszabbítása iránt nélkülözi a legkisebb agresszív jeleget. Elfogadása esetén meg van adva a mód és alkalom, hogy az ellenzék korlát nélkül kielégthesse beszélő kedvét. Hiszen úgy is mindig az volt a jelszó, hogy beható, komoly vitát akarnak!

A mi ezen tulmegy, vagyis a többség akaratának a kisebbségi terrorizmus által való megbénítása, a parlament munkásságának megakasztása, az szóval az igazi obstrukció, a mit különben szerény vélekedésünk szerint, immár hét hete gyakorol az álszemérmes ellenzék: az egészen más megítélés, beszámítás és elbánás alá esik.

Ne áltassa magát a magyar ellenzék, hogy ez a kétségbeesett taktika célt érhet. Győződjék meg róla eleve, a míg rá nézve nem késő, hogy a kormányban, szabadelpvűpártban meg van a kellő hit, erő és akarat minden terrorisztikus törekvés legyőzésére, meghiusítására.

Ebben az életre-halálra menő játékban vesztes csak az elvakult, parlamenti komoly kötelességeiről megfeledkezett kisebbség lehet, mert részünkön van nemcsak a többség, hanem az igazság is.

A karlócai kongresszus. A „B. H.” írja a következőket: „A szerbeknek a kongresszuson kifejtendő akciójáról a Budapesti Hírlap már hírt adott s e törekvések fölköltötték az intéző körök figyelmét is. A királyi

biztos az ülés megnyitása után, mint jelentették, azt az előterjesztést tette, hogy a kongresszus első fődadata legyen a szervezeti szabályok tárgyalása s a mig ennek érdemleges tárgyalásába nem bocsátkoztak, a napirend többi tárgya leszorul. A kongresszust keddig elnapolták; addig a kész napirendet a királyi kormánybiztos elé terjesztik. A napirendnek ilyen rendeletrre való megállapítása igazatosságát keltett az ellenzéken s most tudósítók szerint az ezzel szemben való viselkedésükről tárgyalnak. Az egyesült ellenzék azon az állásponton van ma, mint biztos forrásból tudjuk, hogy a napirend tárgyait sorát a kongresszus maga határozza meg, mert ehhez joga van és nem tudnak azzal a gondlattal megbarátkozni, hogy mit mikor tárgyaljanak. Azon fordul most az egész dolog, hogy mennyiben egyezik bele az ellenzék a királyi kormánybiztos propositióiba. Ha mindenben magáévá teszi, akkor a kongresszus kedden megkezdí érdemleges tárgyalásait, ha pedig nem, akkor fölöslik. A hazai szerb újságok a karlócai kongresszusról írván, kikelnek a magyar kormány utasításai ellen, melyet Nikolics báró királyi biztos tegnapelőtt mondott el. Hangoztatják a kongresszus függetlenségét s biznak a radikálisok többségében. — Az újvidéki Zasztava a többi közt a következőket írja: „A nép csakis megbízható férfiakat tüntetett ki bizalmával, a kik csakis legbiztosabb garanciák birtoklása mellett fognak belemenni a szervezeti szabályzat megalkotásába. Olyanokat küldött a nép a kongresszusra, a kik egy hajszálnyit sem fognak engedni a nép jogából a hierarkia s az államkormánynyal szemben.” Azután tiltakozik a királyi biztos magyar megnyitó beszéde ellen. „Nekünk szerbeknek — ugymond — vannak képviselőik úgy a budapesti, mint a zágrábi képviselőházban és nem hogy elvárjuk, de követeljük, hogy illetékes helyen fölszólaljanak a magyar nyelv belevonása ellen a szerb kongresszusra.” . . . A versei radikális párti Szrpsztvo karlócai tudósítójától táviratot közöl, melyben tudatván a Nikolics báró részéről a szerb kongresszushoz intézett szavakat az egységes statutum tárgyalásának feltétlen szükségéről, azt mondja, hogy a napirend megállapításának e megsértése miatt szíjjel fog menni a kongresszus, mert ilyképen lehetetlen a tanácskozás. Keddig valószínűleg be fogják rekeszteni a kongresszusi ülészakot. Az elkeseredés nagy a képviselők körében. — A Branik ezeket írja: „A szombati ülés igen fontos és jeleutőségtes volt, mivel Nikolics báró közölte a kongresszus által türelmetlenül várt kormányutasításokat. E közlés nagy mozgást és izalmat okozott a képviselők között, mivel ez utasítások oly természetűek, hogy a kongresszus működését teljesen illuzióriussá teszik. A meglepetés oly nagy volt, hogy a kir. biztos távoztával a képviselők csoportokban semmi egyébről nem beszéltek, mint a kir. biztos által közölt dolgokról. . . A egyházi kongresszus soha sem fog ráállani, hogy kellő garanciák nélkül az egységes statutum tárgyalásába bocsátkozzék: tévednek, a kik azt hiszik s téves uton járnak mindazok, a kik ily híreket közölnek.”

Német nyelven beadott fölebbezés. A kir. itelótábla egyik büntető tanácsa kimondotta, hogy német nyelven beadott fölebbezéssel nem foglalkozik, s

A „BÁCSKA” tárcája.

Sírföliirat.

Tertullianus: Az asszony a pokol kapuja.

... Azok közül való vagyok,
Kiket a bor s csók űz halálba.
Az élet álom volt nekem:
A kéjnek perenyi édes álma.

Párnám leányok keble volt.
(Pubább fekhely a menybe sincsen),
Szóval: vidám fickó valék,
— A mig kibirta hátgerincem.

Evickéltem hej, fönn sokat!
De itt most alszom csöndbe, mélyen;
S szánom, hogy ifjan, oly korán
Kellott e nyirkos lakba térnem.

Húsz év! . . . Pár perc és tovaszáll.
Ifjú lelkem csak ennyit ért meg.
Pedig kincsesbányája volt
Nemes vágyának, szép reménynek.

— Vándor, ha könyved hull talán . . .
Tanácsom! vedd cserébe érte:
Ha szép tettekre vágy szived,
Ne nézz az asszonyok szemébe!

Keményi.

KÉT TANULMÁNYUT.

II.

Fiume, Venecia, Triest és Zágráb.

(Folytatás.)

A XIII. század hajnalhasadtával kezdődik Venecia fénykora.

A byzanci császárság e korban nevezetes események színhelyévé lón. A keresztres háborúk, melyek majd az egész kereszténység barcosait magukban egyesítették, egy igen különös eseményt hoztak napvilágra. A keresztres vitézek ugyanis a helyett, hogy erejüket a kereszténység ellenségének legyőzésére fordították volna, 1204-ben megrohanták a keleti kereszténység fővárosát, Konstantinápolyt s ezt azon ürügy alatt, hogy a császár nem barátja a keresztreseknek, sőt a pogánynak szövetségese, erőszakkal foglalták el, a tónra pedig egyike a lovagoknak tilt mint latin császár. Venecia, melyet annyi érdek fűzött a kelethez, természetesen nem maradhatott távol e mozgalomtól s érdekeivel is mintegy jobban megegyezni látszott, ha Konstantinápolyban a latin uralom kap lábra. Szövetségre lépett tehát a keresztresekkel s barcosai az elsők voltak, a kik Konstantinápoly falát megmászták. A szétdarabolt byzanci birodalomból az oroszlanrész Velencének jutott. Nikopolis Kis-Azsiában, Heraklea, Rodosto, Nikomédia, Gallipolis a Mávány-tenger szomszédságában, Drinápoly Thrákiában, több fontos kikötő Euboea szigetén és a Peloponnesuson, Aegina, a joni szigetek Zantétól Corfuig, azonfelül telepítvényekre és egyéb célokra Konstantinápoly egy negyed része ekkor került az ő birtokába. A számítás tehát itt is jól vágott be.

Konstantinápoly kifosztásával, az onnan hazabozott fényes zsákmány népesítette be világra szóló kincseivel a szent Márk székesegyházat és Venecia számos templomát, tátongó úrt hagyván maga után a földült Zsófia templomban.

Venecia hatalmas ekkor még mindig emelkedőben volt. A két Adria lagunától, a messze keleten, a Fekete

tengert övező sziklapartokig végig mindenütt Venecia cimerét aranyozta be a kelő nap, biborral vonván be azt, mikor leáldozott.

Az ezután nemsokára kitört, a féltékeny Genuával viselt győztes hadjárat közepette sem szűnt meg Venecia külsőleg szépülni és gyarapodni. A Rialto hidja ekkor épült. A régi családok fényes palotákat emeltek. Pompás templomok épültek, így a Santa Maria dei Frari, a szent János és Pál egyháza, mely a dogék temetkezési helyéül szolgált egy ideig. A 147 csatornával egymástól elválasztott 117 sziget 350 kőhidjával népes oázist képezett a zöldes hullámok között s már akkor is, a XII. század vége felé, ép oly fényes, mint gazdag képet nyújtott. A mozaik és a festőművészet ekkor ünnepeket legjelebb művelőit. Az Antello da Messina által alapított velencei iskolából került ki utóbb a két Bellini, a gyöngéd Mareoni, a hihetetlenül termékeny Tintoretto, a két Palma, a ragyogó Paulo Veronese, a szenvedélyes Giorgion és a lánglelkű Tizian.

A XIII. század végén a köztársaság úgy találta, hogy az eddigi demokratikus alkotmány a növekvő hatalommal többé üdvösen össze nem egyeztethető. Az idegen fejedelmekkel való érintkezés is azt a nézetet szülte, hogy előnyösebb lenne az alkotmányt arisztokratikus alapra fektetni s ezért 1297. olygarcha alkotmányt léptettek életbe, mely szerint a régi választott collegium átörököltető, zárt arisztokrata társaságá alakult. A nagy tanács elzárása következtében, a mint ezen válság végeredményét nevezték, Venecia igazgatása csekély számú kiváltságos család kezébe került. A mellőzöttek tagjai ennek folytán számos összeesküvés szerveztek az alkotmány megbuktatására, de minden siker nélkül, mert az 1335. létesített, oly borzalmas hírévé vált tizek tanácsa mindent csirájában tudott elfojtani. Ezen tanács, mely a legkiterjedtebb hatalommal volt felruházva, vezette Venecia kül- és belpolitikáját és a legzsarnokibb államgépezet volt, melyet valamely nemzet leigázására kigondolni lehetett. Hivatása a különféle osztályok megfélemezése és az olygarchia fentartása volt. Tagjai a nagytanácsból kerültek ki és bizony egy nemes sem vágyódott eme tisztásra, mert a vele járó kötelességek súlyosak

az iratokat felülvizsgálat nélkül visszaküldötte a törvényszékhez a következő megokolással: A kir. törvényszéknek végzése ellen Hein Samu német nyelven, tehát nem az állam hivatalos nyelvén élt fölébkezéssel. Mint hogy pedig az 1868. XLIV. t. c. 13. §-ának rendelkezését, mely szerint az államkormány által kinevezett minden bíróság hivatalos nyelve kizárólag magyar, az 1869. IV. t. c. 6. §-ának d) pontja a felsőbb bíróságokra nézve nyilván föntartotta, kétségtelen, hogy a kir. ítélőtábla Hein Sámuelnek a fölébkezését nem vehette figyelembe. Ehez képest Hein Sámuel fölébkezését visszautasítja, s az összes iratokat felülvizsgálat nélkül visszaküldi a kir. törvényszékhez. A kir. kuria a tábla visszautasító végzését indokainál fogva helybenhagyta.

Kihallgatásnál nincs elmakcsolás. Ezt mondotta ki a belügyminiszter egy kihágási ügyben, mely harmadfokú elintézés végett a napokban eléje került. Alkalmat rá a következő eset szolgáltatott: Valamelyik vármegye alispánja s megelőzőleg az illető járás főszolgabírája 50 forint pénzbüntetésre, esetleg öt napi elzárásra ítélték egy falunak a lakóját, aki egyik községből a másikba húst vitt bejelentés nélkül. A kihágást vele szemben az 1888. évi VII. t. c. 154. §-a c) pontja alapján állapították meg s elítélték, noha a szóban forgó vádlott meg nem jelent a tárgyaláson. Erre az ítéletre aztán azzal felelt a miniszter, hogy a két alsóbbfokú ítéletet megsemmisítette, mert „ha a vádlott sem személyesen, sem meghatalmazott által a tárgyaláson szabályszerű idézés dacára meg nem jelenik, nem makacsolásnak van helye.” Vagyis a tárgyalást meg kell tartani és a kiderített tények és bizonyítékok alapján a hatóság ítéletet tartozik hozni.

Országos verseny Palicson.

Említettük már, hogy a „szabadkai sport-egylet” augusztus hó 21. és 22-én Palicson — a parkban ujonnan épült 400 m. egyleti versenypályán — országos versenyeket rendez. A versenyek sorrendje a következő:

Első nap.
Augusztus 21-én.

1. Országúti kerékpárverseny (országos zárt) 85 klm. Bezdántól Zombor, Nemes-Militics, Bajnok és Szabadka városokon keresztül Palics fűrdőig. Az irányt a községeken keresztül, az ott felállított vezetők jelzik. Elsőnek: Tiszteletdíj és aranyérem, másodiknak: aranyérem, harmadiknak: ezüstérem és mindazok, kik 6 óra alatt érkeznek a célhoz, ezüstérmert nyernek. Tét 10 kor., bánat 8 kor.
2. 300 m. uszóverseny (nyílt). Első és második: ezüst, harmadik: bronzérem. Tét 2 kor., bánat 2 kor.
3. Nyeretlenek uszóversenye (nyílt) 100 m. Oly uszók részére, kik még díjat nem nyertek. Első: ezüst, második bronzérmert. Tét 2 kor., bánat 2 kor.
4. 1000 m. uszóverseny (nyílt). Elsőnek: arany, másodiknak: ezüst, harmadiknak és negyediknek: bronzérem. Tét 4 kor., bánat 6 kor.
5. Lawn-tennis verseny (nyílt) a verseny részletei a helyszínen lesznek közzéve. Elsőnek: Tiszteletdíj, ezüstérem, másodiknak: ezüst és harmadiknak: bronzérem. Tét 8 kor., bánat 8 kor.

Második nap.

Augusztus 22-én vasárnap délután 3 órakor a palicsi zárt versenypályán.

6. Megnyitó kerékpárverseny (országos zárt) 2000 m. Elsőnek: ezüst, másodiknak: ezüst, harmadiknak: bronzérem. Tét 4 kor., bánat 4 kor.
7. 100 m. futás (nyílt). Elsőnek tiszteletdíj, ezüst, második: ezüst, harmadik: bronzérm. Tét 4 kor., bánat 4 kor.
8. Súlydobás (nyílt) 7 1/4 kilogrammos vasgolyóval 2—2 dobás úgy bal, mint jobb kézzel. Elsőnek: ezüst, másodiknak ezüst, harmadiknak bronzérem. Tét 2 kor., bánat 4 kor.
9. Kerékpárverseny kezdők részére (egyleti zárt) 1000 m. Elsőnek: ezüst, másodiknak és harmadiknak: bronzérem. Tét 3 kor., bánat 3 kor.
10. Hármas összetett verseny (nyílt) diskus dobás, négyzetből, 100 m. futás és távolugrás. Elsőnek: arany-

voltak és a legnagyobb gyűlölettel voltak összekapcsolva.

A tizek tanácsának határozatai bármily önkényesek is voltak, azok ellen senki sem mert fellázadni, mert mindenki tudta, hogy minden egyes mozdulatát megfigyelik és besugják.

A XIV. század eleje gazdag volt szerencsés kimeneteli háborúkban. Ferrara, Verona és számos kisebb állam hajlott meg a szárazos oroszlán előtt, mely Olaszország felső részében is csakhamar elsőrangú hatalommá lett.

A nemesség és a nép közötti surlódások e korban mind gyakoribbabbak lettek s midőn maga Marino Falerio doge az elégtelenség pártjára állott, hogy a gógós és családjának ellenséges nobiliték láb alól eltegye, a nyugtalanság nagy hévvel tört ki.

A doge éjjel fogadta az összeesküvők fejét s a beavatottak száma már majd ezerre rugott. A lázadás napjainál április 15. állapították meg. Az összeesküvés célja az volt, hogy a nobiliték tanácsának összes tagjait megöljék, a mint szörványosan a doge-palotába érnek, mely célból a doge bármily trügg alatt a szent Márk harang megkondgatásával hívta volna egybe.

Az összeesküvés azonban kitudódván, a főbb cinkosok mint Bertuccio munkásfelügyelő és Calendario műepítés, kik az inquisitio által végzett kínos vallatások alatt mindent elárultak, a doge palota előtt rögtön felakasztatták; a doge maga pedig a tizek ítélőszéke elé került, a hol ünnepies öltönytben megjelenvén, férfias bátorsággal bevallott mindent s higgadtan nézett sorsa elé, mely iránt kétsége nem lehetett.

Az óriási lépcsőzet legfelsőbbikén, hol a fejedelmek ünnepies megkoronázására szokott végbemenni, megjelent faklyavilágánál a tizek tanácsa s miután Marino Faleriot méltóságának külső jelvényeitől megfosztották, ugyanazon a helyen, hol a fejedelmi koronát tették fejére, 1355. április 16-ának első órájában 82 éves korában lefejezték. Levágott feje végiggurult a lépcsőzeten, hosszú vérvonallal jelölve meg rémes útját. A tizek elnöke a véres pallóval kezében kilépett az erkélyre s

érem, másodiknak: ezüst, harmadiknak és negyediknek: bronzérem. Tét 6 kor., bánat 4 kor.

11. Kerékpárverseny zomboriak részére 2000 m. Elsőnek ezüst, másodiknak és harmadiknak: bronzérem. Tét 3 kor., bánat 2 kor.

12. Akadály futóverseny (nyílt) 400 m. 2 árok 2 1/2 m. széles és 4 gát 80 cm. magas. Elsőnek: ezüstérem, másodiknak: ezüst és harmadiknak bronzérem. Tét 5 kor., bánat 4 kor.

13. Vívóverseny (nyílt) 6 volt-ra. Elsőnek: tiszteletdíj, ezüstérem, másodiknak: ezüst, harmadiknak: bronzérem. Tét 6 kor., bánat 4 kor.

14. Kerékpárverseny (országos zárt) 500 m. Elsőnek: Tiszteletdíj, ezüstérem, másodiknak: ezüst, harmadiknak és negyediknek: bronzérem. Tét 6 kor., bánat 4 kor.

15. 200 m. síkfutás (nyílt). Elsőnek: ezüst, másodiknak ezüst és harmadiknak bronzérem. Tét 3 kor., bánat 4 kor.

16. Gyalogolás (egyleti zárt) 1000 m. tiszta sarok járás, kétszeri megintés után a versenyző kiáll. Elsőnek: ezüst, másodiknak és harmadiknak: bronzérem. Tét 2 kor., bánat 2 kor.

17. Korlát (nyílt) 1 erő és 2 ügyességi szabadon választott gyakorlat. Elsőnek: ezüst, másodiknak: ezüst, harmadiknak: bronzérem. Tét 4 kor., bánat 4 kor.

18. Magyar ötös mérkőzés idősebbek részére (nyílt). Áll: nyújtó, 100 m. futás, ló, távolugrás és diskus dobás úgy bal, mint jobb kézzel, ezen versenyben csak 30 éven felüliek vehetnek részt. Elsőnek: tiszteletdíj, ezüstérem, másodiknak, harmadiknak ezüst és negyediknek: bronzérem. Tét 4 kor., bánat 6 kor.

19. 800 m. síkfutás (nyílt). Elsőnek: aranyérem, másodiknak: ezüst, harmadiknak: bronzérem. Tét 4 kor., bánat 6 kor.

20. Nyújtó és magas ugrás (nyílt) előbbin 1 erő és 2 szabadon választott ügyességi gyakorlat. Elsőnek: tiszteletdíj, ezüstérem, másodiknak: ezüst, harmadiknak: bronzérem. Tét 3 kor., bánat 5 kor.

21. Kerékpárverseny 1000 m. (országos zárt). Elsőnek: ezüst, másodiknak: ezüst, harmadiknak bronzérem. Tét 4 kor., bánat 4 kor.

22. Rudugrás magasba (nyílt). Elsőnek: ezüst, másodiknak: ezüst, harmadiknak: bronzérem. Tét 3 kor., bánat 4 kor.

23. Stafeta futás (nyílt) 3-as csapatok felváltó versenye 300 méterre 100—100 méteren egy-egy versenyző. A győztes csapat 3 ezüstérmert nyer. Tét 6 kor., bánat 6 kor.

24. Vigasz verseny 200 m. futás (nyílt) azok részére, kik a verseny alkalmával első díjat nem nyertek. Nevezés a helyszínen. Elsőnek: ezüst, másodiknak bronzérem.

A nyomorultakért.

A szerencsétlenség minden alakban szánalomra indítja az embert. Sajnálkozunk, ha béna egyén nyújtja felénk csonka karját alamizsnáért esdve, megdöbben a szivünk, ha a testileg nyomorék vonszolja előttünk járásra képtelen végtagjait. A könyörülő emberi szív alamizsnát nyújt a szerencsétlennek s fobaszt az egek urához, hogy hasonló sorstól mentse meg mindenkit.

De van ennél még nyomorultabb sors is. Amikor ép tagok, ép értelem mellett egészséges, munkabíró egyén a tétlenségre kárhoztatva, mert nem tudja magát megértetni, a ki ha beszélni tudna, nem alamizsnáért könyörögne, hanem munkát kérne, melylyel becsülettel szerezhesse meg kenyerét, mig így az alamizsnát sem tudja kikölnölni, mert néma.

Majdnem minden falunak van ilyen szerencsétlenje, némelyiknek több is. Régi időben nem hitték el, hogy ilyenekből is lehet derék embereket nevelni, de ma már többszörösen be van igazolva, hogy az intézetbe mehettek, nemcsak mesterségeket tanulnak meg, beszélni is megtanítják őket.

Edes hazánkban nagyon sok ezeknek a szerencsétleneknek a száma. Az 1890 iki népszámlálás Magyarországra 16073 siketnémát mutatott ki, ebből Bács-megyére 575 esik. Hány jó munkás válhatnék ezekből, ha tanítva lennének, a mint hogy az a néhány száz a kit Vácson, Budapesten, Kolozsváron, Temesváron és

e szavakkal fordult az odasereglett, óriási néptömeghez: „A bűnös megakolt bűneért.” Erre kinyitották a palota tágas kapuit s a betóduló nép lábai elé gördült fejedelmének véres feje.

A XIV. század második felében Velence többször érezte a sors kemény csapását. Dalmáciát Nagy Lajos foglalta el, Genua pedig háborút indított a szövetséges olasz államokkal Velence ellen, de Pisani lángelméje drága győzelem árán ugyan, de hosszabb időre megszabadította a köztársaságot vetélytársa támadásaitól.

A XV. század ismét véres háborúval köszöntött be s a köztársaságnak ugyancsak sok vérebe került, hogy Milanót megfekezze; Carnagnola hőselektü vezére iránt azonban, a ki több a milánói herceg által megveretett, halátlannak mutatkozott. A tizek tanácsa gyávasággal gyanúsította s a hűtlenség vádjá alapján halálra ítélte. A szent Márk-terén álló két gránitoszlop között ugyanazon lobogó alatt végezték ki, melynek annyit szolgáltatót tett.

Konstantinápolyknak 1453-ban történt eleste által Velence érkei legközelebből voltak érdekelve, de diplomáciája megőrizte őt a károsabb eseményektől. II. Mohamednek pedig egyéb gondjai voltak, semhogy adóját rendszeresen fizette meg, melylyel birtokainak épségét és biztonságát vásárolta meg. Ebben is óvatossága és ravaszsága vezérelte.

Ezen időben szerezte meg Velence a szép és termékeny Cyprus szigetet. Lusignan Jakab cyprusi király halála után özvegye, a velencei Cornaro Katalin, kit a köztársaság fogadott leányának nyilvánított, nem volt szerencsés a bíbor viselésében. 1489-ben az özvegyet, hatalanná lett, rábírták, hogy Cyprusról a köztársaság javára mondjon le s helyette Asolo városát fogadja kárpótlásul.

(Folyt. köv.)

Novákovits Izidor.

Aradon képeztek emberré, mindannyija maga keresi a kenyerét. Van ezek között asztalos, szabó, cipész, betűszedő, kőmetsző, szobrász és más foglalkozást űző.

Németországban több gyáros, vállalkozó, irnok is találkozik köztük, Amerikában pedig, a hol legtöbb gondot fordítanak rájuk, még siketnéma pap, tanító, postai stb. is van.

Magyarország még nagyon hátra van ezen a téren. Az elmúlt évben csak 400 siketnémát neveltek, a míg ugyan ezen időben Németországban 6000, Amerikában 7000, sőt Ausztriában is 1200 volt az intézetben tanított száma. Nagy baj az, hogy az állam csak az utóbbi időben kezd velük s oktatás ügyekkel behatóbban foglalkozni, de mert a tanítás nagyon költséges — egynek-egynek a tanítása 200—400 frtba kerül évente — sokat nem tehet a pénzügyi helyzet mostohasága miatt.

Ennél is nagyobb baj, hogy maga a közönség tájékozatlan, azt sem tudja, hogy van-e intézet; a szülők, a kiknek ilyen szerencsétlen gyermekekük van, nem érdeklődnek irántuk s rendszerint már akkor kérdezősködnek, a mikor gyermekekük a tanítási kort túlhaladták s többé fel nem vehető.

Találkoznak azután igen sokan, akik, ha arról van szó, hogy a siketnémákat is tanítani kelljenek, azt mondják: tegye az állam, ez az ő érdeke. Hiszen igazuk van nekik, de ugyanezzel a joggal kívánhatnánk, hogy mindenféle iskolát az állam tartson fenn, mert bármi történik is egyesek tanítása és nevelése érdekében az mind állami érdek, s mégis mit látunk? Községek, testületek, egyházak, sőt magánosok is vételkednek, hogy iskolákat és olyan intézményeket létesítsenek, a hol munkabíró és értelmes egyéneknek képezik ki a gyermekeket, csak éppen a legszerencsétlenebbek a siketnémák, vakok és hülyék nevelésével és tanításával nem törődött senki sem a legutóbbi időkig.

Valóban hézagpótló munkát van hivatva teljesíteni a nemrég alakult „Testi és szellemi fogyatkozásban szenvedőket gyámoltó országos egyesület”, a mely feladataul tűzte ki, hogy a nagyszámu szerencsétlenek sorsán javítson, mert a 16073 siketnémán kívül 15430 vak és 15908 hülye is van Magyarországon s összesen csak 9 intézet: 7 a siketnémák, 1 a vakok és 1 a hülyék számára, ugy hogy ezeknek a szerencsétleneknek óriása száma még ma is állatias sorsnak néz elébe.

Ez a jótékony egyesület, a melynek védnöke Vasary Kólos bíborkok hercegecsék, elnöke pedig Gróf Battyány Gézá és Rakovszki István államszámzéki elnök, tágkörül működést fejt ki a szerencsétlenek érdekében. Különösen bárom irányban működik. Felvilágosítást nyújt a szerencsétlenek szülőinek, segízei a szegényeket, s intézeteket és iskolákat létesít ugy a vagyonszűkebb szűlők, valamint a szegényebbek számára is. Különös gondot fordít a szerencsétlenek ipari kiképzésére s a felnőtt iparosok munkáinak értékesítésére.

Ez a kiválóan humanus egyesület a legnagyobb mérvű támogatást érdemli meg s mert a tagsági díjak oly csekélyek, hogy p. o. a rendes tagok évi 1 frtot, a pártolók 5 frtot, az alapító tagok pedig egyszersmindenkorra 25 frtot fizetnek, a miknek feljében az egyesület „Kalauz” című hivatalos havi közlönyét is kapják, lehetővé teszi, hogy még a legszegényebb sorsban levők is hozzájárulhassanak a szerencsétlenek megmentésére irányuló magasztos emberbaráti munkához.

Mi magunk is melegen ajánljuk ezt a nemes célu egyesületet olvasó-közönségünk figyelmébe s egyuttal felhívjuk a figyelmet arra, hogy az egyesület titkári hivatala, mely Budapestten VIII. ker. Sándor-utca 38. sz. alatt van, felvilágosítást nyújt a siketnémákat, vakok vagy hülyék érdekében hozzá intézett minden kérdésre.

Ujdonságok.

Értesítjük a közönséget, hogy dr. Balogh Ernő ügyvéd, lapunk szerkesztője, folyó évi szeptember hó 1-től ügyvédi irodáját és a „Bácska” szerkesztőségét a Hameder-féle házából a Jókai téren levő Pilaszánovits-féle (volt csendőrlaktanya: „Pokol” vendéglő mellett) saját házába helyezi át. Ez uton is felkéri lapunk szerkesztője a közönséget, hogy szeptember hó 1-től kezdve az új lakásban sziveskedjenek őt felkeresni, a kik akár mint ügyvéddel, akár mint szerkesztővel értekezni óhajtanak vele.

Kinevezés. Vojnits István főispán az ujonnan rendszeresített hét járási irnoki állásra a következőket nevezte ki: a zombori szolgabíróhoz Neumann Samu eddigi apatini szolgabíróhoz II. irnokot, az apatini szolgabíróhoz ifj. Vojnits Lukács szabadkai városi díjnokot, az újvidéki szolgabíróhoz Oltványi István megyei díjnokot, a topolyai szolgabíróhoz Szauerborn János ottani II. irnokot, a palánkai szolgabíróhoz Piszárovits György megyei díjnokot, a kulai szolgabíróhoz Búz Dénes kulai községi irnokot, a hódásági szolgabíróhoz Szabó Areszt megyei díjnokot; kinevezte továbbá a hódásági szolgabírósnál nyugdíjazás folytán üresedésben volt I. irnoki állásra Szondy Lajos ottani másodirnokot, a zsabolyai szolgabírósnál kinevezés folytán megürült irnoki I. irnoki állásra Ullrich Gyula ottani II. irnokot. Az ezen kinevezések folytán megürült állásokra kinevezte a főispán Klein Simon zombori lakost az apatini szolgabíróhoz II. irnokká, Radicsévits Béla zombori lakost a topolyai szolgabíróhoz II. irnokká, ifj. Hrubáni Illés lalítyi lakost a hódásági szolgabíróhoz II. irnokká, Theofánovits Vojnitszlórot, Illés Mátét és Édi Pált megyei központi rendszerinti díjnokokká.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Oltványi Ferenc zombori pénzügyigazgatósági segédtitkárát a beregszászi kir. pénzügyigazgatósághoz pénzügyi titkárrá nevezte ki. Oltványi a megye szállította és ép oly szeretettel méltó modorú, mint kiváló képzettségű tisztviselő lévén, távozását nemcsak a zombori pénzügyigazgatóság tisztikara, de vármegyeszerte számos ismerőse, barátja és tisztelője egyaránt sajnálják. Mindezekkel együtt mi is azt óhajtuk, hogy körünkbe mihamarább visszatérjen.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Koch Béla pénzügyigazgatósági számgyakornok-jelöltet, a zombori kerékpár-egyesület derék titkárá, a zombori kir. pénzügyigazgatósághoz állami végrehajtóvá nevezte ki.

Pályázat
számgyakornokjára ujonnan
Pályázat
előléptetés folyó ki a pályázatok
Pályázat
bírósnál hivatalos
Tennis-
verseny lesz Zrenzei a bajnok
Szemző István

Amerik
tették a lapok.
harc egyik hadi
Popinit Kolozsvá
fel s bírták rá
végrelegesen let
erekllye-muzeum
lalkozni, mint a
Érdekes felemle
azóta, a mióta
Olaszországban
nem látott, Ap
Apatinban Popi
parancsnok vet
lozsvárról Apati
kolozsvári orszá
megőrkítésére
idők kiválóbb sz
életírásokban ad
hogy Bács-Bodr
honvédegyelet tag
tasokat, a muzeu
egyéb adományo
ellátta őt ajánló
hazafiakhoz.

Gyászir
badkai városi tan
ban elhunyt. Tem
láos résztvet mel

Kirándul
kerékpár-egyesület
rendezett városi
tatásban részestül
biciklistáit is láttu
alatt hagyták hát
ben e vendégek é
lent kulai intellig
lyen a kerékpároz
magukért. A mulat
rendben majdnem

Füred Ne
fürdőház immár te
sánap lesz a meg

Táncmul
tanul ifjúság f. h
tanulmatságok ren
Kezdeté 8 órakor.

Értesítés.
a legközelebbi —
német tanfolyam a
állami ösztöndíj va
kik azt elnyerni ö
és közoktatástügy
reszlevéllel, erköl
felszerelt bélyegte
31-ig hozzam nyu
hó 20-án. Dr. Ma

Athletiku
sport-egyesület f. é
lítettük — ország
nagy az érdeklődé
senyeken a főváros
amelyek az egymá
fővárosi pályakon
alkalmat megragad
össze erejüket. Lá
a magyar atletik
magyar testgyakor
jelentették be a v
letes proposziók m
egyesület titkáran

„Felhők.”
vármegyének egyi
kötetét adott ki; a
maz. A nagyérdem
figyelmét.

Öngyilkos
zombori pinérc bef
egy fára felakasz
cimzett vendéglőben
valami rendellenes
a különben jórával

Lopás. Krauz
béten eltűnt a niké
gyon jól járhatott,
meg. A rendőrség
Parozsi Mihály feket
azt már Nagy Sánd
forintért. Es most is
kis szármán. bebizo
csak az idő, de meg

Öngyilkos
pénzügyi felügyelő
szájba lőtte magát s
csigolya mellett jött
ismeretlen.

Különös le
nei a töltés mellett
gyon háborgattak
egyik szalmaboglyán
iparkodtak megszab
tól. A nagy igyekezet
a boglyából egy tes
pillanatban esett a
tehenek elkergetése
ki a batyút és megle
nagy selyemkendőt.
tön bevitte a kapitány
várnak. Hogy mikén
frt értékű — selyemk
csak gyanítani lehet.

Pályázatot hirdet a zombori kir. pénzügyigazgatóság számgyakornoki és a szabadkai kir. adóhivatalnál újonnan rendszeresített két adóosztály állására.

Pályázat. A zombori kir. pénzügyigazgatóságnál előléptetés folytat pénzügyi segédtitkári állásra hirdették ki a pályázatot.

Pályázat. Pályázat van hirdetve a kulai járás-bírósnágnál hivataloszolga állásra.

Tennis-verseny. Szombaton, e hó 24-én tennis-verseny lesz Zomborban. A versenyt Szemző István rendezi a bajai uton levő kertjében. A verseny után Szemző István nagyszabású vacsorát ad.

Amerikából hazatért emigráns. Említették a lapok, hogy Popini János, a magyar szabadságharc egyik hadnagya Braziliából a mult hóban visszatért. Popinit Kolozsvárt lakó unokanővére és rokonai kutatták fel s bírták rá, hogy hazajöjjen. Popini Kolozsvárt fog véglegesen letelepedni s a kolozsvári orsz. történelmi ereklye-muzeum 48-as tárgyainak rendezésével fog foglalkozni, mint a muzeumnak tiszteletbeli hivatalnok. Érdekes felemlíteni, hogy Popini Jánosnak a neje, kit azóta, a mióta 1860-ban hazáját elhagyta, hogy az Olaszországban alakult magyar legió zászlója alá álljon, nem látott, Apatinban él. Nagy leánya van szintén Apatinban Popini Róza, kit Mrákovits Gábor csendőrpáncsnok vett nőül. Popini e hó 22-én utazott el Kolozsvárról Apatinba neje és leánya meglátogatására. A kolozsvári országos muzeum, mely a daliák teteteinek megőrzésére most Pantheon épít s abban a nagy idők kiválóbb szereplőit életnagyságu arcképekben és életírásokban adja át a jövőnek, megkérte Popinit, hogy Bács-Bodrogh megyében utaztatásban keresse fel a honvédegytel tagjait s a megyében utjába eső notabilitásokat, a muzeum részére ereklyék, tört. adalékok s egyéb adományok gyűjtése szempontjából. Együttallotta őt ajánló levelekkel a tisztársakhoz s a fiatalabb hazafiakhoz.

Gyászhir. Szőregy Antal, nyugdíjazott szabadkai városi tanácsnok, folyó hó 18-án 67 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 20-án ment végbe általános részvet mellett.

Kirándulás. Kulai levelezőnk írja: A zombori kerékpár-egyesület folyó hó 18-án hivatalos kirándulást rendezett városunkba, ahol is a legszivesebben fogadtatásban részesültek. A kirándulók, kik között több női biciklistát is láttunk, a 40-2 km. utat nem egészen 2 óra alatt hagyták hátra. Este a „Zöldkert“ nyári helyiségében e vendégek és a tiszteletükre nagyszámban megjelent kulai intelligencia táncmulatságot rögtönöztek, amelyen a kerékpározó urak és hölgyek ugyancsak kitétek magukért. A mulatság legjobb hangulatban és a legszebb rendben majdnem hajnalig tartott.

Fürdő Nemes-Militicsen. A nemes-militicsi fürdőház immár teljesen fel van újra építve; most vásárnap lesz a megnyitás.

Táncmulatság Hódsághon. A hódsághi tanuló ifjuság f. hó 24-én a polgári kaszinó helyiségében táncmulatságot rendez. Belépti díj személyenként 30 kr. Kezdeté 8 órakor.

Értesítés. A szegedi m. kir. bábaképző-intézetnél a legközelebbi — október hó 1-én kezdődő — magyar-német tanfolyamra 12 tanuló részére egyenként 40 frtnyi állami ösztöndíj van rendszeresítve. Felhívom mindazokat, kik azt elnyerni óhajtják, hogy a nagyméltóságú vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz intézzék, kezeslevellel, erkölcsi és szegénységi bizonyítvánnyal felszerelt bélyegtelenséggel megújított augusztus hó 31-ig hozzám nyújtsák be. Szegeden, 1897. évi július hó 20-án. Dr. Mann, igazgató-tanár.

Athletikai viadal Szabadkán. A szabadkai sport-egyesület f. évi augusztus 20-án — mint már említettük — országos atletikai viadalt rendez, mely iránt nagy az érdeklődés a fővárosi sportkörökben is. E versenyeken a fővárosi sport-egyesületek is résztvesznek, amelyek az egymással való ellenségeskedések folytán a fővárosi pályákon nem találkoznak s így minden alkalmat megragadnak, hogy neutrális területen mérjék össze erejüket. Eddig is már a magyar uszóegyesület, a magyar atletikai klub, a budapesti tornaklub, a magyar testgyakorlók köre és az óbudai tornaegylet jelentették be a versenyeken való részvételt. Részletes proposíciók Matkovits Sándornál, a szabadkai sport-egyesület titkáranál Szabadkán kaphatók.

„Felhők.“ Csupor Gyula, nyug. főszoigabíró, vármegyénk egyik jeles írója „Felhők“ cím alatt egy kötetet adott ki; a kötet különféle dolgozatokat tartalmaz. A nagyérdékű műre felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

Öngyilkos pincér. Vujanovits Bóza 18 éves zombori pincér hétfőn az esti órákban a kanális partján egy fára felakasztotta magát. Nevezett a „Ratár“-hoz címzett vendéglőben volt legutóbb alkalmazva; gazdája valami rendellenesség miatt elcsapta. Ez keserítette el a különben jóra való fiút.

Lopás. Kratz Ferenc újverbázi lakosnak a mult héten eltűnt a nikkel-zseborája és úgy látszik az óra nagyon jól járhatott, mert rövid idő alatt óriási utat tett meg. A rendőrség ugyanis az igénytelen időmutatót Paroz Mihály feketehegy-i napszámossal találta meg, aki azt már Nagy Sándor pacseri napszámostól vette 3 ezrt forintért. És most ismét Kratz uram zsebében kettyeg a kis szerszám, bebizonyítva azt az igazságot, hogy nemcsak az idő, de még a mutatója is eljár.

Öngyilkos fián. Bódossy Lajos szabadkai pénzügyi felvigyázó kedden éjjel szolgálati fegyverével szájba lötte magát s rögtön meghalt; a golyó a nyakcsigolya mellett jött ki s a falba furdott. Tettének oka ismeretlen.

Különös lelet. Aulik Illés zentai gátör tehenei a töltés mellett legelésztek, de mivel a legyek nagyon háborgatták őket, közös akarattal neki mentek egyik szalmaboglyának s annak oldalán végigdörzsölődve iparkodtak megszabadulni a szemtelen csipős vendégtől. A nagy igyekezett közben az egyik tehen kidörzsölt a boglyából egy testes csomagot, mely épen abban a pillanatban esett a földre, amikor a gátör odaért. A tehenek elkergetése után Aulik Illés kíváncsian bontotta ki a batyút és meglepetve húzott ki abból két gyönyörű nagy selyemkendőt. Természetesen Aulik a leletet rögtön bevitte a kapitánysághoz, hol most a kendők gazdára várnak. Hogy miként kerültek az értékes — 50—60 frt értékű — selyemkendők a szalmaboglyába, azt persze csak gyanítani lehet.

Nyilvános köszönet. A kun-félegyházi egyesült protestáns egyház imaház építésén alapjának gyarapításához a következő kegyes adakozók járultak adományaikkal Bács-Feketehegy községből: Bács-Feketehegy község mint erkölcsi testület 3 frt; Kozma Dezso, Gáspár Gergely, özv. Németh Sándorné egyenként 1 frt 50 kr; Tóth Sándor, Király Sándor R., Németh Lajos B., Dietrich Miklós, dr. Molnár József, Butor Gábor, Csapkovics György, Groszmann Frigyes, Józsa Lajos, Németh András, özv. Lódi Lajosné, özv. Gáspár Mihályné, özv. Harangozó Lajosné, Lódi Mihály V., özv. Németh Miklós, Murányi Gábor, Agoston István, Butor Lajos, Lázár Lidike, id. Józsa János, Tóth Lajos F. 1—1 frt; Király Ferenc 60 kr; Schaffer S. Mór, Bakay Károly, Kolozsvári Benő, ifj. Butor Gábor, Józsa Gábor, Gerber Gottfried, Józsa Gábor, Vargha Ferenc, Gaál István, Szolga Sándor, Kasza József, Bertók Lajos, Szikess Ignác, Schaffer Adolf, Kozma Béla, Barina Irén, Harangozó Lajos, Fehér Mihály, Erdős János, Perlaki József, Fehér Mihály, Molnár Mihály, Rápóti Lajos, id. Erdős János, id. Butor Mihály, Erdős József, Szolga István, Erdős Mihály, Szilágyi Ferenc, Kelemen János, Pál Lajos, Trepák János, Szabó Lajos, Szabó György, Peczal Benő, Szolga Józsefné, Vezse Sándorné, Nyerges Bálint, Pál Ferenc, Papp Ferenc, Papp Lajos, Bika Sándor, Fehér Mihály F., Polgár István 50—50 kr; Fehér József, Schmidt Jakab 40—40 kr; Bika Bálintné 35 kr; Steinitz József, Steinitz Samu, id. Harangozó Lajos, Bátsi János 30—30 kr; Lódi Gáspár 25 kr; Palotás János, Lóbl Simon, id. Butor János, Weber Miklós, Bordás István, Molnár Lajos, Balogh Miklós, Pál Sándor, Soós Albert, Borbély Ferenc, Rácz Mihály 20—20 kr; Kern Lajos 15 kr; Hallgató Sándor 13 kr; Bróder Jakab, Baksa Mihály, id. Szitás István 10—10 kr. Összesen 55 frt 98 kr. Fogadják a nemessziv adakozók ez uton is adományaikért a k.-félegyházi egyesült prot. egyház nevében leghálásabb köszönetem. Az élő Isten pedig, ki mindnyájunk édes Atyja, cselekedje, hogy a jókedvből való adakozásnak haszna térjen vissza a könyörtől szivekre; mert meg vagyon írva: „Ösztöngött és adott a szegényeknek és annak jótéménye mind örökké megmarad.“ Adná a Gondviselés, hogy az adakozók nemes példája lelkesítene másokat is az Isten dicsőségére való munkálkodásra! Köszönetem ismételt kifejezése mellett szent ügyünket továbbra is az ember-szeretet által ékeskedő hűvek jóindulatu pártfogásába ajánlom, mely tisztelettel maradok K.-Félegyházán, 1897. évi július hó 21-én. Lukácsi Imre, ref. h. lelkész.

Mikor aratnak? Most, forró július havában, hogy reng a kalász végig a földekben és aratnak szép Magyarországon — már a hol aratnak — nem lesz érdektelen elmondani, hogy a föld egyes részein mikor reng a kalász és mikor élesítik a kaszát. Január havában aratnak Ausztráliában, Újzélálandban, Chili legtöbb részeiben és az argentinai köztársaság némely vidékén. Februárban Keletindianában aratnak. Márciusban Mexikóban. Április hóban Egyiptomban, Perzsiában és Szíriában. Májusban Kisázsia északi részein, China, Japán, Tunis, Algír és Marokkó földein. Júniusban arat Kalifornia, Spanyol, Portugál, Olasz- és Görögország, nemkülönbön Sziciliában és Franciaország néhány déli területében. Júliusban Franciaország többi részeiben, Ausztria-Magyarországon, az Amerikai Egyesült-Államok déli tartományában. Augusztusban aratnak Németországban, Belgiumban, Németalföldön, Dániában és az Egyesült-Államok többi részeiben Szeptemberben Skót- és Svédországban, Norvégiában, Kanadában és Oroszországban, még a legészakibb vidékeken, a hol még aratásról szó lehet. Októberben Finnországban és Oroszország Novgorod, Olonez, Arbhangelzsk kormánykerületein. Tehát épen csak november és december hónapokban nem aratnak sehol.

Szülők figyelmébe. Felhívhatnak azon szerb családok, a kik a jövő tanévre egy IV. gimnáziumi tanulót, meg egy VII. oszt. leányt ellátásra elvállalni hajlandók. Bővebbet a kiadóhivatal.

Közzgazdaság.

Hogyan trágyázzuk a zöldséges kerteket?

A kertészeti termékek, nevezetesen a zöldség félék kelendősége újabb időben nemcsak hogy fokozódik, de azoknak finomságára is különösebb sulyt fektetnek, s főleg nagyobb városokban a finom zöldséget, elég jól is fizetik. Az elfülésára hajtandó, vastagabb rostu zöldséget ellenben senki sem veszi, s így minden kertésznek, aki zöldség félék eladásával foglalkozik, oda kell törekednie, hogy szépen fejlett, szemreismutató, a mellett zsenge, lazább sejtű és rostu zöldségféléket vigyen a piacra. Az a kérdés már mostan, el lehet-e ezt egyáltalán érnie, s hogyan? A felelet e kérdésre az, hogy igenis el lehet dus trágyázás által.

A kerti termelés ugyanis még nagyobb mértékben kívánja a visszapótlást, mint a gazdasági termelés, mert az erős trágyázás által növényeink fejlődését is siettetjük, miáltal minden zöldség, a saláta, celler, hagyma stb. értékesebb lesz, mert a gyors növés következtében a növény izletesebb lesz. Epen ezért a zöldséges kert rendkívül sok istálló trágyát megtr, s ha nedvességben nincs hiány, nem kell féltünk, hogy egyhamar tulságos istálló trágyát alkalmazunk.

A zöldséges kertben rendszerint félig korhadt istálló trágya alkalmazandó, mert ezzel a talajt lazító humusz anyagon kívül növényi táplálékot is adunk a talajnak. Igen tanácsos azonban ezen felül még szuperfoszfátot is juttatni a talajba, a mennyiben az istálló trágya elegendő foszforsavat nem tartalmaz, holott épen a talaj foszforsav tartalma serkenti a növényzet buja fejlődését. Ha tehát szuperfoszfáttal is megtrágyázzuk a talajt, ezáltal a buja fejlődést lényegesen előmozdítjuk, s ez által az ott termelt növényzet még zsengébb, még izletesebb lesz. Az oldható foszforsavat tartalmazó szuperfoszfát különösen a hagyma és cellerre van igen kedvező befolyással, s azok termését óriási módon fokozza. Még bujább fejlődést érhetünk el, ha a már kikelt növényekre kevés chili salétromot hintünk el, 2—3 heti időközökben.

Az istálló trágyát ha ősszel alkalmazzuk is, ne hagyjuk kupacokban állani, de terítsük szét, ellenkezőleg buja foltok keletkeznek; vesztéségtől nincs miért tartani, mert az eső és hólé bemossa a talajba a trá-

gya oltható anyagát, s azok a talaj által erélyesen absorbeálódnak.

Folyékony trágyát, főleg trágyalevet, különösen olyan növények alá használjunk, melyek a friss trágyát szeretik, a melyek zsengésegy gyors növéstől függ, minők a saláta, karalábé, a laboda stb. folyékony trágyát csak esős, hűvös időben használjunk, mert napfényes, száraz időben a gyökereknek ártalmára lehetne.

Ha kerti talajunkat ilyen módon trágyázzuk s e mellett kellőleg meg is műveljük, a termelt zöldségfélék jósága jelentékenyen fokozódni fog.

Az akácok nemesítése.

Az akácok különböző fajtáinak egész sokasága ismeretes, melyeket nem magok által, hanem oltás útján szaporítanak. A legjobb fajták: a gömbakác, a besoni-ana, mely koronájának laposítása által fasorok (allék) alakítására használják, a szurokakác, kis, sürtű, világos rózsaszínű virágával, a rózsaszínű virágzó akác, mely cserje alakban ápolják. A decaisneana, nagy hosszú rózsaszínű virágával, a monoptylia nagy, egyedül álló leveleivel, mely inkább függő akác, kis levelekkel és a gulaakác.

Ha ezen fajtákat nemesíteni akarjuk, úgy az egy üvegházban könnyen eszközölhető. Ha kézből két éves növényeket nemesítünk és cserébe ültetünk, a melegházban valamennyi galy könnyen kinő. Legtöbbször azonban a közönséges akácok törzseit koronamagasságban fogjuk nemesíteni, még pedig a faiskolában. Ezen nemesítés mindazonáltal nem mindig sikerül azon biztonsággal, melyet elvárunk; a következőkben erre nézve egy tapasztalatot írunk be.

Az akácok nemesítésének sikerülte nem annyira a kivittől függ, mint inkább az időtől, melyben ezt tesszük. A hajtás előtt oltott galyak a szabadon nehezen fogamzanak, miután nem azonnal nőnek a törzshöz és a levegő kiszáradnak. S ha a galyak a virágzás előtt oltatnak, még akkor se kielégítő az eredmény s ha a legerősebb virágzás után látunk hozzá, csak akkor fogamzik meg minden galy, s a hajtás nagy melegen június végén vagy július elején gyors. A zöldoltás, mint a szőlőtől, az akácoknál is megkísérletetett, minden nagyobb eredmény nélkül, azonban itt-ott fogamzó ugyan egy galy, az eredmény azonban nem volt kielégítő, csak a virágzás utáni nemesítésnek van sikere, de akkor is jól őrzött galyakkal.

Kelendő szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz-és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

Gyógyszertár bérbeadás.

Gondnokság alá helyezett Hegyessy Ferenc tulajdonát képező és öt átlagban számított 4700 frt forgalmu gyógyszerára lakással együtt két egymásután következő évre a legtöbbet ígérőnek bérbeadatik. Ajánlatok f. é. augusztus hó 5-ig beküldendők az alulirt gondnokhoz, ki a bérleti feltételeket 20 kros levéljegy beküldése után minden pályázónak megküldi.

Helyben van két orvos és egy állatorvos, Bezdán nagyközség lakosainak száma körülbelül 8700.

Bezdán, 1897. évi július hó 21-én.

Dr. KOVÁTS LAJOS,

2--1

gondnok.

Fiúk és leányok tanoncul felvétetnek

ENGEL MÓRNÁL. 2--1

7119. sz. kig. 1897.

Pályázati hirdetmény.

Lality községben az irnok-végrehajtói állás lemondás folytán megüresedett.

Pályázók felhívhatnak, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal szabályszerűen felszerelt kérvényeiket ide **augusztus hó 1-ig** terjeszszék be.

Az állással 400 frt évi fizetés jár.

Hódsághon, 1897. évi július hó 10-én.

VISSY JÓZSEF,

3--3

főszoigabíró.

Pályázat.

Wekerlefalva község jegyzői irodájában folyó **évi augusztus hó 1-én** 300 frt készpénzfizetéssel, lakás, fűtés és világítással javadalmazott községi irnok állandó alkalmazást nyer. Megkivántatik: a német nyelv szóban és írásban bírása, 6 gimnázium vagy polgári osztály sikeres elvégzése, hogy anyakönyvvezető-helyettesé kinevezhető legyen. A megválasztandó egyén némi mellékjövödelmen kívül a jegyzőnél ingyen ebéd-kosztot is kap. Gyakorlattal bírók előnyben részesítetnek.

Wekerlefalván, 1897. évi július hó 15-én.

Előljáróság.

Zombori kereskedelmi és iparbank zálogkölcson-osztálya.

Zálog-árverés

1897. évi augusztus hó 4-én.

Mindazon ékszerek és zálogtárgyak, melyek 1897. évi május hó 31-ig ki nem váltottak vagy át nem irattak, 1897-ik évi augusztus 4-én a zombori kereskedelmi és iparbank zálogkölcson-osztály helyiségében délelőtt 9 órakor tartandó nyilvános árverésen

eladatni fognak. 3-3
Fizetési halasztások a kitűzött határidő előtt 3 nappal történhetnek.
Zomborban, 1897. évi július hó 12-én.

A zombori keresk. és iparbank igazgatósága.

5525. szám.

kig. 1897.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye palánkai járásába kebeleztetett és Bukin község székhelyvel rendszeresített XXI. körállatorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom pályázni óhajtozókat, hogy ezen, évi 600 frt készpénz fizetéssel, az 1888. évi VII. t. c. 130. § a értelmében egyezségileg biztosított díjazási jogosultsággal és a megkívántató fuvar ingyenes kiszolgáltatásával javadalmazott körállatorvosi állás elnyerését célzó kérvényeiket **foljó évi július hó 30-ig** hozzám benyújtsák.

A megválasztott köteles állását azonnal elfoglalni. Palánka, 1897. évi július hó 10-én.

Kleiner Lajos,
szolgabíró.

2-2

Szóló

zöld ojtáshoz (szemezéshez) szükséges gummi-szalag **valódi Hanoveri, francia peronoszpóra-permetezők** dr. bja, 10, 11, 12 és 13 forint, kapható

Teltsch Gáspárnál
Zomborban.

*-7

7079. sz. 1897.

PÁLYÁZATI HIRDETÉMÉNY.

Bács-Bodrogh vármegye bács-kulai járásába kebeleztetett Kis-Kér községében lemondás folytán megüresedett irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtozókat, hogy szabályszerűen, német nyelvismeretüket is igazoló, okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám **foljó évi augusztus hó 20-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert az azon túl érkezettek figyelembe venni nem fogom.

A választás Kis-Kér községében f. évi augusztus hó 23. napjának délelőtti 11 órajakor fogom megtartani. Bács-Kulán, 1897. július hó 14-én.

Dr. Széchenyi Tamás,
főszolgabíró.

3-1

7082. szám kig. 1897.

Pályázati hirdetmény.

Parabuty községében a szülésznői állás elhatalmasítás folytán megüresedett.

Pályázni óhajtozókat felhívom, hogy szülésznői oklevéllel felszerelt kérvényeiket hozzám **augusztus hó 10-ig** terjesszék be.

A szülésznői állással 100 frt évi javadalmazás, úgy minden szülési esetben a segédkezésért 50 kr díj jár.

Hódsághon, 1897. évi július hó 11-én.

Vissy József,
főszolgabíró.

3-3

5662. sz. 1897.

Pályázati hirdetmény.

B.-Bodrogh vármegye palánkai járásába kebeleztetett Bulkesz községében megüresült s évi 300 frt készpénzfizetéssel javadalmazott gyalogrendőrvezetői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Pályázati kérvények **foljó évi július hó 30. napjáig** alulírott szolgabíróhoz nyújthatók be.

Pályázók igazolni kötelesek, hogy
a) magyar honpolgárok;
b) védkötelezettségüknek megfelelték, 24. életévüket betöltötték, de a 60-ikat el nem érték;
c) feddhetlen erkölcsűek és teljesen rovatlan előéletűek;

d) teljesen egészségesek;
e) magyar nyelvet szóban és írásban oly tökéletesen tudják, hogy azon az előírt írásbeli teendőket biztosan végezni képesek.

Palánka, 1897. évi július hó 13-án.

Kleiner Lajos,
szolgabíró.

3-2

ÓRIÁSI SYMPHONION ZENELŐ-AUTOMATÁK.

Scherer Ferenc

butorkereskedő
ZOMBORBAN, fő- (Kossuth) utca.
Ajánlja dusan felszerelt
BUTORRAKTÁRÁT.
ÜVEG-, PORCELÁN-, TÜKÖR-
LÁMPA-ÁRUKBÓL
nagy készlet. *—6

ÓRIÁSI SYMPHONION ZENELŐ-AUTOMATÁK.

2569. sz. 1897.

Pályázati hirdetmény.

Járáshoz tartozó Csurogh községben tisedésben levő és 300 frt évi fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Pályázni kívánók felhívom, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **1897. évi augusztus hó 2-ig** nyújtsák be.

Zsablyán, 1897. évi július hó 16-án.

Krudý Géza,
szolgabíró.

2-1

Flesch Fanny női divatterme.

Van szerencsém értesíteni a t. hölgyközönséget, hogy f. é. augusztus hó 1-én kezdődő és három hónapig tartó, e célra külön berendezett helyiségben

női ruha varrási és szabászáti tanfolyamot

nyitok, melyen a tanulók a **női ruha varrásban, varrógép kezelésben és a szabászatban** alapos kiképzést nyernek és a tanfolyam alatt felügyeiletem és utasításaim mellett saját ruháikat készíthetik el.

Zomborban, 1897. évi július hó.

Flesch Fanny,
női szabó.

4-3

3751. szám.

kig. 1897.

Hirdetés.

O-Kanizsa községben az ugynevezett „romi” és adórjani vadászterületek **foljó évi július hó 31-én délelőtt 9 órakor** nyilvános szóbeli árverésen fognak a legtöbbet ígérőnek a községhez a kis tanácstermben 5 évre bére adani.

A feltételek a közigazgatási jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

O-Kanizsa, 1897. évi július hó 14-én.

Huszágh István, 2-2 **Popovits György,**
közs. h. jegyző. közs. I. bíró.

3-1

Az előkelő világ arczépitője a

Királynő arczéme,
mely hatásánál fogva fölülmúl minden eddig ismert arczépitő szereket.

Ártalmas alkotórészeketől ment, nem tartalmaz zsiros anyagot, a bőr által teljesen felszívatik. Rövid használat után eltávolít az arczól minden bőrtisztítást, u. m.: szeplőt, májtoltot, pörnsenést, mitesszert stb., a bőrt fénytelen simává és hófehérré teszi, nappali használata megőrzi az arcbőr a szél és hideg káros hatásától. Igen alkalmas színházak és estélyekre, mivel a hölgyor általa jobban tapad és az arcon állandóan megmarad.

EGY TÉGELY 70 KR.

Királynő crème szappan,
melynek alkotórészei a Királynő arczéme-el szoros összefüggésben vannak, a bőrnek simaságot, üdéséget kölcsönöz. Kiváló jó illatánál fogva legelső toillette szappan. **Egy darab 50 kr.**

*Mivel hasonló névvel teljesen értéktelen és ártalmas utánozotok vannak, minden tégely védjegyemmel van lezárva. *Egyedül kapható:

TEMESVÁRY JÓZSEF
Angyal-gyógyszertárban ZOMBORBAN.
52-32 Postai megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából

XX. évfo

Egész évre
Fél évre
Negyed évre
A lap szél
illető külföldi
szerkesztőnek
a lap tulajdonos
den.

Egyes szám

Ugy látszik
alakultak a visz
szinte lehetetlen
legnagyobb velé
gördíteni a béké
Az ellenz
ellenzéki tekintet
sem minket sü
fájlaljuk a csor
gas színvonal
és komolyan a
érdeke a kom
zásával a legkot
Ez az elfog
— ismétljük —
a nyilvánvaló pá
erőszakol reánk.
dominál, ránk
hogy szemügyre
helyzetet s talá
kutassuk az ok
lágitsuk a célt, n
zetnek előidézésé
A bajok bev
Az ellenzék
ság, az alkotmány
ebbe a kiméletlen
látjuk nap nap utá
azt a másik, has
rancsiát, a parlam
Hunyjunk a
alkotmányvédelem
ugyan mi haszná
szabadságból, a m
tehát az alkotmány
szervének kereszt
Azt se állítjuk tet
hogy a sajtószabac
lenyomja-e a mé
a veszélyeztetett
nehézkedik? Viss
harc szolgálat-e
előtt a harci kedv
a soha senki által
védelme lebeg, min
gyanánt.

A „BA

Dalok egy

Álomba
Rábor
Szerel
Ügy sa
Aztán f
Azt kér
Hogy a
Hogy e
Nem f
Borított
S oda t
Csókola

Mi volt a szerel
Eztst szin
Kelő hajnalta
Leszállt a
Te sem tudad, é
Akkor vet
S aztán mit tehet
Csendes sü
S aztán, mint a ha
Keltén nap
Ügy tűnt el szer
Elillant, fels